

عبور از تونل وحشت ترامپ

اگرچه در پرتو شرایط کنونی تصور دستیابی به توافق با آمریکا در اختلافات دوجانبه و بحران‌های منطقه دور از واقع‌بینی است، با وجود این دنیای سیاست هیچ‌وقت سیاه و سفید نیست و می‌توان حتی در سخت‌ترین شرایط نیز درهای دیپلماسی را همچنان باز نگاه داشت. به یاد داریم که تلاقی منافع ایران و آمریکا در طول سال‌های گذشته در بحران‌هایی مانند افغانستان و عراق و همکاری‌های دو کشور در راهیای از رژیم منحط طالبان و دیکتاتوری صدام در دوره حاکمیت جورج بوش که از نئون‌ها بود، رقم زده شد. به نظر می‌رسد در این مرحله، باید از دست‌زدن به اقداماتی که هرچند از موضع قدرت بوده ولی باعث تحریک و تحقیر فرد ماجراجویی مثل ترامپ است، به‌شدت پرهیز کرد. این امر مغایرتی با پیگیری مقتدرانه قدرت دفاعی کشورمان که از منطقی قوی برای روزآمدکردن برخوردار است، ندارد. همچنین اگرچه باید از ظرفیت اروپا برای حفظ برجام استفاده کنیم و سه کشور امضانکننده توافق باید در مقابل بدهدگی و نقض مکرر برجام از سوی آمریکا ایستادگی کنند، ولی نباید دامنه تنش با آمریکا به سطحی ارتقا یابد که کشورهای جهان را در مقابل انتخاب قرار دهد. چه آنکه در چنین شرایطی تردید نباید کرد اروپا به‌ویژه در موضوعات غیربرجامی، در کنار آمریکا قرار خواهد گرفت. در کنار این اقدامات ضروری است با تدبیر و راهبرد تجربه‌شده «مذاکره و دیپلماسی» بر اساس منطق «برد- برد» مشکلات با همسایگان منطقه را حل‌وفصل کرد. اقدامات ترامپ و جنگ‌افروزان حامی او استفاده ابزاری از شرایط منطقه و احیای ایران‌هراسی است. برهم‌زدن آرایش مخالفان منطقه‌ای ایران در استفاده از قدرت تخریبی ترامپ نیازمند عادی‌سازی روابط ایران با این کشورهاست. برگزاری آرام مراسم حج سال جاری و رفتار ظاهرا دور از انتظار حکام سعودی با حجاج ایرانی دلیل روشنی بر آمادگی این کشور در مدیریت بحران روابط با ایران است. زیاده‌گویی‌الجبیر ناشی از تحقیر این کشور در سوریه و عراق و مهم‌تر از این دو در یمن است. شرایط کنونی که ایران دست بالا را در منطقه دارد بهترین زمان برای گشودن کانال‌های دیپلماتیک و عبور از بحران روابط با ریاض است.

خبر ویژه

کلکسیون چرم «درسا» با لایسنس سواروسکی تلاًؤ کریستال ها بر چرم ناب ایرانی

● درخشش کریستال این بار روی چرم ایرانی تلاًؤ دیگری داشت. تلاًؤئی متفاوت که در فضای شگفت‌انگیز هتل میناالسلام واقع در مدینه الجیمرا دبی همراه با موسیقی ایرانی که سالن را فراگرفته بود، چشم‌ها و گوش‌ها را خیره کرده بود. چهارشنبه هفته گذشته کمپانی ۱۲ساله سواروسکی از جدیدترین محصولات خود با حضور ۵۶ برند از ۱۷ کشور و بیش از ۴۰ طراح برتر جهانی در شهر دوبی رونمایی کرد اما این بار تنها کلکسیونی مشترک بایکی از کشورهای خارومیهانه داشتند که پیوندی میان کریستال و چرم بود. سواروسکی با قرارداد همکاری که با برند چرم درسا بسته است، حالا روزهای پیکاری را با خارومیهانه پیش رو دارد. روزهایی که شاید برای اولین بار در ایران رقم خواهد خورد. این بار نام ایران نیز در کنار برندهای مطرح دنیا حضور داشت تا چهره جدیدی از ایران در صنعت چرم و جواهرسازی به دنیا معرفی شود. از سئو دیکر، در رویداد جهانی هفته گذشته برند درسا تنها شرکتی بود که توانسته بود لایسنس برندینگ سواروسکی را کسب کند و همین هم موجب شد که اندرو موجیکا مدیر سواروسکی در خارومیهانه و ویوک رامابه‌ران مدیرعامل آسیای جنوبی این برند تنها با مدیران ایرانی چرم درسا نشست خبری برگزار کردند. شاهین قاضی مدیرعامل شرکت چرم درسا در پاسخ به این سؤال که همکاری میان برند درسا و برند سواروسکی چگونه انجام شد، گفت: «خوشحالم که اعلام کنم که شرکت درسا پس از دو سال موفق شده است که لایسنس برند سواروسکی را بگیرد. این مسئله اتفاقی بزرگ نیست چرا برای برند درسا بلکه برای صنعت چرم ایران است. در گزارش سواروسکی اعلام شد که برند درسا به‌عنوان یکی از بزرگ‌ترین برندهای چرمی خارومیهانه شناخته شده و علاقه سواروسکی این بوده است که بتواند با این برند کار کند و این اتفاق می‌تواند صنعت چرم ایران را وارد عرصه بین‌المللی کند و همکاری برند سواروسکی سرافاز حضور برند درسا در بازارهای بین‌المللی می‌شود.» امیرکام نورمحمدی رئیس هیئتمدیره برند درسا نیز گفت مطمئنم این اتفاق باعث می‌شود که در آینده تمام برندهای ایرانی با کشورهای دیگر قرارداد همکاری ببندند و رشد اقتصادی برای کشور به ارمغان بیاورند.»
اندرو موجیکا مدیرعامل خارومیهانه سواروسکی نیز در پاسخ به سؤالی در ارتباط با نحوه همکاری با درسا نیز گفت: «این رابطه بر اساس اعتماد و همکاری است. ایران برای ما یک کشور ویژه است چراکه می‌دانیم جمعیت جوانی دارد که به‌دنبال محصولات ای از این دست هستند و به همین دلیل ما مشارکت با درسا را انتخاب کرده‌ایم و این تحولی بزرگ در صنعت چرم است.»

شرق: چهار نفر در آتش‌سوزی یکی از میدان‌های نفتی جنوب کشور به کام مرگ کشیده شدند؛ این خبری بود که بعدازظهر یکشنبه در خروجی خبرگزاری‌های کشور قرار گرفت. فقط دو روز پس از انفجار و آتش‌سوزی پالایشگاه نفت تهران که جان شش نفر از کارگران این مجموعه را در دم گرفت و تعدادی دیگر را با درجه سوختگی شدید راهی بیمارستان کرد و پای وزیر نفت و ریاست مجلس را به ماجرای حوادث صنعت نفت باز کرد، این‌بار حادثه در جنوب کشور، در منطقه مرزی استان‌های بوشهر و خوزستان جان تعدادی از متخصصان صنعت نفت را گرفت و تعدادی دیگر را زخمی کرد.

حادثه در «رگ سفید»

میدان نفتی رگ سفید، در جنوب غرب کشور، یکی از میدان‌های بزرگ نفتی ایران است که بین میدان‌های نفتی بی‌بی‌حکیمه، پازنان، رامشیر و هنديجان و تنگو محصور است. این میدان نفتی که سابقه استخراج از آن بیش از ۵۰ سال است، اخیرا نیز از موضوعات قرارداد بین شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب و شرکت «زاروئفت» روسیه برای همکاری‌های مشترک در زمینه مطالعات توسعه بود. پیش‌ازاین در ماه‌های پایانی سال ۹۵، چاه ۹۹ این میدان نفتی دچار نشتی گاز شد اما تلفاتی برای نگذاشت. بااین‌حال روز گذشته فوران چاه دکل ۹۵ فتح این میدان نفتی منجر به انفجاری عظیم شد که در دم جان چهار نفر از خفاران را گرفت و تعدادی دیگر را زخمی کرد. این حادثه در شرایطی روی داد که هنوز چند ساعت از دستور رئیس مجلس به چهار کمیسیون برای بررسی دلایل حادثه پالایشگاه تهران نگذشته بود.

مجلس ورود می‌کند

فریدون حسنونند، نماینده مردم اندیمشک در مجلس شورای اسلامی و رئیس کمیسیون انرژی، یکی از نمایندگانی بود که به حادثه پالایشگاه تهران واکنش نشان داد و در گفت‌وگو با خبرگزاری «خانه‌ملت» از دستور رئیس مجلس به چهار کمیسیون اصل ۹۰ قانون اساسی، قضائی و حقوقی،

اقتصاد

سخنگوی کمیسیون انرژی مجلس: تلفات حادثه پالایشگاه تهران به ۷ نفر رسید

«رگ سفید» در آتش

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

آتش‌سوزی

اجتماعی با محوریت کمیسیون انرژی برای بررسی این حادثه خبر داد. اسدالله قره‌خانی الوستانی، سخنگوی کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی، نیز در گفت‌وگو با «شرق» از جلسه مشترک با مدیران مسئول حادثه پالایشگاه نفت تهران در مجلس خبر داد و اضافه کرد: عوامل گوناگونی مانند عدم‌آموزش کافی نیروی انسانی و یا رعایت‌نکردن استانداردهای HSE می‌تواند چنین حوادث مرگباری را به همراه بیاورد و من به‌همراه همکارانم در کمیسیون انرژی در حال بازید میدانی از محل حادثه هستیم. قره‌خانی با اشاره به اضافه‌شدن یک‌نفر به گشته‌شدگان حادثه تهران، گفت: در روز حادثه شش نفر از کارگران مجموعه جان خود را از دست داده بودند و یکی از مصدومان نیز به علت سوختگی شدید در بیمارستان فوت کرد.

مثلی برای حیات

HSE مخفف سه کلمه بهداشت، ایمنی و محیط زیست (که گاهی تضمین کیفیت نیز با حرف مخفف Q به آن اضافه می‌شود) با به‌طورمختصر «یام» سیستمی یکپارچه برای پوشش نقاط ضعف ایمنی و بهداشتی مجموعه‌های صنعتی است که سال‌هاست مورد توجه فعالان عرصه صنعت است. متخصصان همواره از این سیستم با سه ضلع حیاتی،

وزیرنفت:

توجه به ایمنی، هم‌پایه اطاعت از دستورهای نظامی است

هزینه‌های ملی را کاهش دهیم و جلوی خسارت‌ها را بگیریم. او امنیت ملی کشور را در گرو تولید هرچه‌بیشتر نفت دانست و تصریح کرد: طرح‌های افزایش ظرفیت تولید نفت هم برای حفظ امنیت ملی کشور سودمند است و هم برای ثبات منافع مالی منطقه و جهان اهمیت دارد، زیرا در تنگنا قراردادن کشوری که میزان تولید بالایی دارد، دشوار است و سبب بروز مشکلات جدی برای کشورهای متقاضی نفت خواهد شد. وزیر نفت با تأکید بر این موضوع که تهدیدهای ما فقط به خارج از کشور محدود نمی‌شود و از داخل نیز احتمال تهدید وجود دارد، گفت: هوشیاری همه همکاران در صنعت نفت از مهم‌ترین وظایف آنان است و آموزش برای حفظ تاسیسات نفتی از اولویت‌های این صنعت بزرگ به‌شمار می‌رود. نکته همچنین پس از حادثه اخیر دکل نفتی شماره ۹۵ میدان نفتی رگ‌سفید که در منطقه‌ای بین امیدیه در استان خوزستان و دیلم استان بوشهر قرار دارد، در پیامی درگذشت چند نفر از همکاران صنعت نفت در شرکت ملی حفاری جنوب را بر اثر بروز حادثه در حین انجام وظیفه تسلیت گفت.

اعضای سندیکای برق بر این باورند که اختلافات بین وزارت نفت و نیرو سبب شده است که وزارت نفت، گاز نیروگاه‌های خرد و پراکنده را قطع کند و وزارت نیرو نیز به‌جای حل این مشکل، صدور مجوز برای این نیروگاه‌ها را متوقف کرده است. به‌این‌ترتیب به‌دلیل این تصمیمات یکجانبه سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در حوزه نیروگاه‌های خرد و پراکنده به خطر افتاده است. پرویز غیاث‌الدین، دبیر سندیکای برق در نشستی خبری که دیروز در اتاق بازرگانی برگزار شد، با اشاره به مزایای بی‌شمار نیروگاه‌های خرد و پراکنده، از تعطیلی این نیروگاه‌ها به‌دلیل قطعی گاز خبر داد.به گفته او تغییر مداوم سیاست‌های دولت، امنیت سرمایه‌گذاری بخش خصوصی را با خطر مواجه کرده است. ضمن آنکه دولت، برق تولیدشده بخش خصوصی را در فصل زمستان خریداری نمی‌کند و اجازه صادرات برق هم به این بخش نمی‌دهد.محمدعلی وحدتی، رئیس سندیکای شرکت‌های تولیدکننده برق در ادامه با اشاره به اینکه ۶۰ درصد برق مصرفی کشور به‌وسیله نیروگاه‌های غیردولتی تولید می‌شود، بدهی ۲۰ هزار میلیارد تومانی وزارت نیرو به تولیدکنندگان برق، پیمانکاران و سازندگان تجهیزات برق را یکی از بزرگ‌ترین مشکلات صنعت برق دانست. او افزود: متأسفانه دولت در ارتباط با نیروگاه‌های مقیاس کوچک، بدون توجه به استانداردهای جهانی شاخصی در نظر گرفته است که منطقی نیست. براساس مصوبه دولت اگر راندمان نیروگاه‌های مقیاس کوچک کمتر از ۵۵ درصد باشد، سوخت تحویلی به این نیروگاه‌ها به قیمت سوخت صنعتی حساب خواهد شد.وحدتی بیان کرد: راندمان نیروگاه‌های سبیکل ترکیبی را می‌توان به ۶۰ درصد رساند اما در تمام دنیا راندمان نیروگاه‌های خرد و پراکنده حدود ۴۷ درصد است. در ایران نیز راندمان این نیروگاه‌ها ۴۲ درصد است. به گفته او قیمت گاز نیروگاهی به‌ازای هر مترمکعب ۶۰۷ ریال است که اگر

سردار لامرضا جلالی، رئیس سازمان پدافند غیرعامل کشور در همایش تخصصی نقش بسیج در پدافند غیرعامل صنعت نفت گفت: ما با نشان‌دادن سامانه‌های موشکی خود به دشمن نشان می‌دهیم عمق سیستم دفاعی ما چقدر است. دشمن باید بفهمد که نمی‌شود به‌سادگی نشان‌دادن سامانه‌های موشکی خود به دشمن از این دیوار دفاعی عبور کرد. جلالی گفت: اساسا ماه آبان با سیاست‌های آمریکایی در تضاد است؛ چراکه حدود مهم ما مثل شهادت حسین فهمیده و هفته بسیج در این ماه قرار دارد. او ادامه داد: همین ماه آمریکایی‌ها بعد از چندین ماه مطالعه راهبرد خاص خود را علیه جمهوری اسلامی ایران رو کرده‌اند و این برخلاف رویکردی است که قرار بود طبق مذاکرات ۵+۱ داشته باشند.رئیس سازمان پدافند غیرعامل کشور درباره پایبندی ایران به تعهدات برجام تصریح کرد: ما هیچ کشورهای ۵+۱ تأیید کردند که ایران تعهدات خود را درباره برجام انجام داده است. اما آمریکایی‌ها نشان دادند که همیشه برخلاف ایران هستند. بنابراین هر نوع توافقی با آمریکایی‌ها شکننده خواهد بود. در واقع ما به‌جای تعهد با چند کشور با یک فرد تعهد

وزارت نفت، گاز نیروگاه‌های خرد و پراکنده را به‌دلیل بدهی قطع کرد

جدال دوباره نفت و نیرو

به‌وجود نیاید شاهد وقوع مکرر اینگونه حوادث خواهیم بود. یکی از موانعی که باعث شده HSE همچنان در صنایع ما مهجور باشد، این است که این قوانین دست‌وپاگیرند اما مدیران فراموش می‌کنند که این دست‌وپاگیری نه به ضرر شرکت‌ها که به سود آنهاست. آنها ترجیح می‌دهند کارها سریع‌تر و با راندمان بیشتر پیش برود، به‌همین‌دلیل در برخی موارد قوانین HSE را نادیده می‌گیرند. از طرفی حتی در خود مباحث HSE نیز آموزش‌ها در تعمیرات، نگهداری، ایمنی و غیره به‌روز نشده‌اند و از استانداردهای جهانی فاصله گرفته‌ایم. به‌عنوان دانشگاهی صنعتی می‌گویم ما در زمینه آموزش دانشگاهی نیز با استانداردها فاصله داریم. فارغ‌التحصیلان تحصیلات تکمیلی ما هم به‌صرف

تحصیل در دانشگاه نمی‌توانند همه نیازهای صنعت را برطرف کنند. ما از بسیاری از منابع دانش در زمینه HSE محرومیم و همچنان فارغ‌التحصیلان ما با آزمون و خطا تلاش می‌کنند تجربیات لازم در بخش صنعت را کسب کنند. ما هنوز پس از این همه سال بانک اطلاعات حوادث نداریم و در برخی موارد می‌بینیم که شرکت‌ها مدعی می‌شوند هیچ حادثه‌ای نداشته‌اند. مگر می‌شود هیچ حادثه‌ای نداشته باشند؟ ۹۳درصد حوادث در دنیا ختم به خبر می‌شوند و فقط هفت‌درصد آنها به این شکل خودشان را نشان می‌دهند. اگر آن ۹۳درصد کنترل می‌شوند این هفت‌درصد هم کنترل می‌شوند. وقتی ما تصویر درستی از آن ۹۳درصد نداشته باشیم و هربار بخواهیم در هر حادثه‌ای با آزمون و خطا عمل کنیم، نتیجه‌اش از کنترل خارج‌شدن آن هفت‌درصد حوادث هزینه‌ساز است. ضعف دانشگاهی ما در این زمینه شدید است، تحریم‌ها باعث شده است به تکنولوژی لازم دسترسی نداشته باشیم، به دانشجویان و صنایع ما گواهینامه‌های معتبر را نمی‌دهند و همه اینها دست‌به‌دست هم داده است تا از استاندارد جهانی فاصله داشته باشیم. ما هنوز مدیریت پدافند غیرعامل را جدی نگرفته‌ایم و جویش را هم می‌خوریم.

سردار جلالی:

زیرساخت‌های سایبری ما در حال تهدیدشدن است

کردیم که وقتی رفت همه چیز تمام شد.او ادامه داد: معلوم نیست روی چه حساب و اعتمادی باید پیشنهاد اضافه‌کردن بند بازرسی از مراکز نظامی را به برجام بپذیریم. آنها مرتبا بهانه می‌گیرند و این بهانه‌ها تمامی ندارد. آمریکایی‌ها می‌خواهند تحریم‌های اقتصادی ما را تحت فشار قرار دهند. می‌خواهند گرداننده اصلی منطقه باشند. اعلام می‌کنند علیه رفتار سایبری شما مقابله می‌کنیم؛ این نشان می‌دهد زیرساخت‌های سایبری ما در حال تهدیدشدن است. آنها بنای ما‌ندن در برجام را ندارند و دنبال ابعاد جدیدتری از تحریم مثل مدل‌های اقتصادی هستند.سردار جلالی ضمن تأکید بر تجزیه و تحلیل حوزه ایمنی و نفت و انرژی تأکید کرد: در این حوزه باید دقیق باشیم؛ عکس‌العمل مقطعی مشکلی را حل نخواهد کرد. در همه صنایع دارای پتانسیل خطر ملی انرژی، ایمنی باید بسیار ضعیف داشته باشد. انضباط و آموزش باید در حوزه انرژی تا حد بالایی پولادین و بی‌رحمانه باشد. با هر تخلف ولو کوچک برخورد شود. ما باید توانیم در دستگاه اجرائی ظرفیت‌های بسیج و رویکردهای پدافندی را ارتقا دهیم.

خسارت به بخش خصوصی و سرمایه‌گذاران این بخش تحمیل می‌شود. به گفته او درحال‌حاضر ۸۰۰ مگاوات نیروگاه خرد در حال بهره‌برداری است و تا امروز ۱۷ نیروگاه به دلیل قطع‌شدن گاز، تعطیل شده است. این نیروگاه‌ها ۳۰۰ مگاوات برق تولید می‌کردند. درحالی‌که فعالان برق تصور می‌کردند که جلسه مشترک وزارت نفت و نیرو به حل مشکل تأمین سوخت نیروگاه‌های کوچک کمک کند. محمدعلی اعلائی، عضو انجمن تولید پراکنده معتقد است: این جلسه مشترک مشکلات را بیشتر کرده است. به گفته او، بدهی وزارت نیرو به وزارت نفت در ارتباط با گاز نیروگاه‌های خرد، ۷۵ میلیارد تومان است.عضو انجمن تولید پراکنده ادامه داد: علاوه بر اینکه بخش خصوصی بدون هیچ تقصیری در بریان درگیری در وزارتخانه متضرر شده است، وزارت نیرو اعلام کرده است که به‌دلیل این اختلافات، مجوز ساخت نیروگاه‌های خرد و پراکنده نمی‌دهد. درحال‌حاضر مجوزهای صادرشده قبلی نیز دچار مشکل شده‌اند.وزارت نفت برای تأمین سوخت نیروگاه‌های خرد و پراکنده که در تمام جهان به‌عنوان نیروگاه‌های با راندمان بالا مورد توجه قرار دارند و برای توسعه آنها برنامه‌ریزی می‌شود، شرط راندمان بالای ۵۵ درصد گذاشته است. به اعتقاد فعالان صنعت برق این شرط خلاف قانون و غیرمنطقی است. به گفته حمیدرضا قیالی، عضو سندیکای شرکت‌های تولیدکننده برق در نشست خبری، وزارت نیرو با خرید برق از نیروگاه‌های دولتی با راندمان ۲۰ درصد، عملا سوخت کشور را تلف می‌کند. بهتر است دولت به‌جای این تمرکز بر راندمان نیروگاه‌های خرد، نیروگاه‌های فرسوده را از دسترس خارج کند.اوافزود: این وزارتخانه در زمستان برق نیروگاه‌های خصوصی را خریداری نمی‌کند اما خرید برق نیروگاه‌های فرسوده دولتی، در زمستان متوقف نمی‌شود. به‌این‌ترتیب با چنین سیاستی سرمایه‌های کشور از بین می‌رود.

یادداشت

جذب سرمایه‌های خارجی در بستر توسعه تجارت و بنادر ایران

سینا آذرکشش کارشناس مطالعات خاورمیانه

● بدون تردید امروزه هیچ کشوری را نمی‌توان تصور کرد که بدون مشارکت فعال در بازرگانی جهانی به رشد و توسعه مناسبی دست یابد. رسیدن به توسعه نیازمند سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های اقتصادی به منظور ایجاد نهایت ظرفیت و بهره‌وری در یک سیستم اقتصادی است، در این راستا بهره‌گیری از سیاست‌های توسعه اقتصادی در زمینه ایجاد ثبات پایدار در اقتصاد ملی، اصلاح عوامل ساختاری از قبیل زیرساخت‌ها، بنادر، سیستم‌های ارتباطی و عوامل حمایتی مانند معافیت‌های مالیاتی در جذب سرمایه‌گذاری‌های خارجی نقشی مؤثر دارند. سرمایه‌گذاری به منظور تأمین مالی برای تحقق‌بخشیدن به ظرفیت‌های اقتصادی هر کشور عمدتا از طریق سرمایه‌گذاری مستقیم بخش خارجی به منظور فعالیت در بازارهای نو و سودآور یا با اختصاص میزانی از بودجه داخلی کشور در جهت ایجاد و تکمیل ظرفیت‌های اقتصادی خود با هدف رسیدن به بهره‌وری کامل تحقق خواهد یافت. در بخش سرمایه‌گذاری داخلی یکی از منابع مهم در جهت تأمین مالی برای اجرای پروژه‌های اقتصادی اخذ وام از بانک‌های خارجی ازسوی دولت است. بعد از برجام و لغو تحریم‌های سازمان ملل و اتحادیه اروپا علیه جمهوری اسلامی ایران انتظار آن می‌رود که با متصل‌شدن ایران به سیستم تجاری و بانکی بین‌المللی ایران بتواند در توسعه تجارت و جذب سرمایه بانکی که برای توسعه زیرساخت‌ها امری ضروری است، سهم قابل‌ملاحظه‌ای را به خود اختصاص دهد.مشکلات بانکی، عدم مشارکت شرکت‌ها برای طرح‌های توسعه که به دلیل عدم برگزاری مناقصه بود سبب می‌شد تا تمایل برای مشارکت در پروژه‌های اقتصادی در ایران به تویوق افتد ازاین‌رو پس از برجام انتظار آن می‌رود تا با مشارکت شرکت‌های خارجی در بخش خصوصی بخش عمده‌ای از این مشکلات حل‌وفصل شود و ما شاهد حضور سرمایه‌های خارجی در جهت اجرای پروژه‌های زیرساختی در ایران باشیم. یکی از بخش‌های مورد علاقه بخش خصوصی و شرکت‌های خارجی مشارکت در بحث توسعه بنادر و گمرکات ایران است، ایران به دلیل موقعیت جغرافیایی خوب و مناسب توان تبدیل‌شدن به هاب منطقه‌ای به منظور تسهیل ترانزیت در منطقه را دارد ازاین‌رو سرمایه‌گذاری در بخش توسعه بنادر و گمرکات می‌تواند این ظرفیت بزرگ اقتصادی ایران را در منطقه فعال کرده و زمینه‌ساز توسعه تجارت در منطقه از طریق ایران شود. سرمایه‌گذاری در این بخش اگر چه طی سال‌های گذشته در قالب طرح‌های تحول اقتصادی و برنامه ۲۰ساله توسعه تدوین شد، اما با گذشت نزدیک به ۱۲ سال ایران همچنان توانسته به اهداف مطرح‌شده در سند ۲۰ساله توسعه دست یابد. رسیدن به این امر مستلزم نگاهی ویژه است تا با استفاده از ظرفیت‌های منطقه‌ای بتوان در توسعه و اجرای پروژه‌های زیرساختی منابع لازم را به منظور اجرایی‌شدن طرح‌های توسعه‌بنادر و گمرکات جذب کرد. یکی از این ظرفیت‌ها بانک توسعه اسلامی است. بانک توسعه اسلامی هر ساله مبالغی را برای اجرای طرح‌ها و پروژه‌های توسعه‌ای در کشورهای اسلامی به عنوان اعتبار تخصیص می‌دهد که کشورها می‌توانند به صورت هدفمند با اخذ مقروضاتی جهت برنامه‌های خود از بانک وام دریافت کنند. ایران در بین ۵۷ کشوری که عضو این بانک هستند با درصد سهم ۸/۲۵صدم درصد بعد از لیبی با ۹/۴۳صدم درصد و عربستان با ۳/۵۰صدم درصد سومین سهام دار بزرگ این بانک است. سال گذشته (۲۰۱۶) ایران توانست ۲۰۵ میلیون و ۸۰۰ هزار دلار از حدود ۸۲۰ میلیون دلاری که بانک برای طرح‌های اقتصادی و تأمین مالی زیربنای اقتصادی کشورها اختصاص داده بود را دریافت کند همچنین ایران طبق توافقی که با بانک داشت توافق کرد تا مبلغ ۵۰۰ میلیون دلار از این بانک وام اخذ کند که از این مبلغ، اعتباری بالغ بر ۱۹۰ میلیون دلار آن تنها بابت هزینه‌های بهداشتی و درمانی پیش‌بینی شده بود. در سال‌های گذشته به طور متوسط میزان دریافت اعتبار از بانک‌ها ازسوی ایران روند رو به رشدی را شاهد است به طوری که اگر به نمودار رشد این دریافت اعتبار از بانک تنها در سال‌های ۲۰۰۱ تا ۲۰۱۱ نگاهی بیندازیم خواهیم دید که در طی این دهه روند کسب اعتبار از این بانک با رشد ۹۹برابری مواجه بوده است. از آنجا که بخش عمده‌ای از این اعتبارات صرف بهداشت، بخش انرژی و صنایع و معادن می‌شود نگاه به توسعه تجارت در جهت اجرای پروژه‌های زیرساختی مغفول مانده، این در حالی است که ایران اعلام کرده تا سال ۲۰۱۷ حداقل شش بندر خشک تنها با اعتباری بالغ بر ۸۰ تا ۱۹۰ میلیون دلار را تأسیس خواهد کرد که به طور متوسط برای هر کدام از آنها مبلغی حدود ۲۶ میلیون و ۲۰۰ تا ۲۰۱۱ نگاهی بیندازیم خواهیم دید و این در حالی است که توسعه بنادر، تجهیز و مدرنیزاسیون گمرکات کشور همچنان نیازمند جذب سرمایه خارجی و تأمین مالی در بخش سرمایه‌گذاری داخلی است.

ادامه در صفحه ۵